

1% w rękach jednego procenta?

3 kwietnia 2012

Ponad 10 milionów Polaków skorzystało w 2011 r. z możliwości przekazania 1% wybranej organizacji społecznej. Choć konta 6,5 tys. organizacji zasiliła kwota 400 mln zł, to aż połowa tych środków trafiła do zaledwie 37 organizacji!

Jak przypomina portal Ngo.pl, już od 8 lat podatnicy mogą decydować, której organizacji pożytku publicznego zostanie przekazany 1% płaconego przez nich podatku. Przez pierwsze 4 lata zainteresowanie mechanizmem było niewielkie z powodu procedury przekazywania pieniędzy, która wymagała od podatników pewnego wysiłku. Po czterech latach obowiązywania nowego prawa, w 2007 r., niewiele ponad 1,5 mln osób przekazało swój 1%. Rok później procedurę uproszczono i do przekazania 1% wystarczyło wpisanie numeru KRS wybranej organizacji. W 2008 r. już ponad 5 mln osób wskazało OPP, której przekazany miał być 1% podatku, w 2009 – ponad 7 mln, w 2010 – 8,6 mln, a w 2011 – już ponad 10 mln osób, czyli ponad 100 razy więcej niż w pierwszym roku obowiązywania ustawy!

Do kogo ta kwota wędruje? Jak podaje Ministerstwo Finansów, w 2011 r. do organizacji pożytku publicznego trafiło ponad 400 mln zł pochodzących z 1% podatku należnego za rok 2010. To o prawie 50 mln więcej niż rok wcześniej i o ponad 100 mln więcej niż w 2008 r. – pierwszym roku uproszczonego mechanizmu 1%. Przeciętna kwota pochodząca z 1% podatku za 2010 r. jest niewielka – 39 zł – jednak przemnożona przez 10 mln osób daje naprawdę dużą sumę. Problem w tym, że choć w 2011 r. konta 6,5 tys. organizacji zasiliła kwota 400 mln zł, to aż połowa tych środków trafiła do zaledwie 37 organizacji! Wśród nich jest Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”, która uzyskała aż 88 mln zł, czyli prawie 1/4 całej kwoty z 1%.

Kwoty większe niż milion złotych uzyskało w sumie 50 organizacji. Wśród nich prawie 3/4 to fundacje, ponad 3/4 ma

siedziby w miastach wojewódzkich (19 w Warszawie i 19 w innych), a zaledwie 4 na wsi. Są to mniej więcej te same podmioty, które uzyskały największe kwoty w ubiegłych latach. Wśród organizacji z pierwszej pięćdziesiątki są aż 43, które były w pierwszej 50-tce w 2010, 37 – w pierwszej 50-tce w 2009 i 33 w 2008. Wyniki badań Stowarzyszenia Klon/Jawor pokazują, że organizacje, do których trafiło najwięcej pieniędzy, są na tle całego sektora pozarządowego stosunkowo zamożne – prawie połowa dysponuje rocznie budżetem wartości 100 tys. zł lub większym, dwie trzecie współpracuje z płatnymi pracownikami.

Pozostałe organizacje dostały dużo mniej środków. Spośród 6,5 tysiąca wszystkich – 4 tysiące uzyskało w zeszłym roku zaledwie po kilka tysięcy lub nawet po zaledwie kilkaset złotych. Na liście Ministerstwa Finansów figuruje też 80 organizacji, które uzyskały po mniej niż 100 zł.

Podmioty, do których trafia najwięcej środków z 1%, to najczęściej organizacje zajmujące się pomocą osobom chorym i niepełnosprawnym, często dzieciom. Może to świadczyć o pewnej tendencji w postrzeganiu roli organizacji pożytku publicznego – Polacy najwyraźniej uważają wsparcie chorych, zwłaszcza dzieci, za znacznie ważniejsze niż inne cele społeczne. Chętniej również pomagają konkretnym osobom, o których dowiadują się często od znajomych czy rodziny, niż „anonimowym” instytucjom.

Ogromny wpływ na decyzje podejmowane w tym względzie przez podatników mają jednak przede wszystkim media. Są one głównym, a często jedynym źródłem informacji o OPP, przy czym promują już zasobne, duże organizacje z wielkich miast – bo tylko takie stać na kampanię reklamową. Znaczna część podatników nie tylko nie interesuje się działaniem organizacji, której przekazała 1% ani nie wspiera jej później w żaden sposób, ale nawet nie pamięta, której organizacji przekazała środki!

Źródło: [Nowy Obywatel](#)